

QO‘QON DAVLAT
PEDAGOGIKA INSTITUTI
ILMIY XABARLARI
(2025-yil 3-son)

FILOLOGIYA
PHILOLOGY

BADIIY ASAR QAHRAMONI NUTQIDAGI HISSIY EMOTSIONAL JUMLALAR TARJIMASIDA GENDER OMILINING AHAMIYATI

Asadova Chexrangiz Salim qizi

Samarqand davlat chet tillar institute

Ingliz tili fakulteti Ingliz tili kafedrasida assistent-o‘qituvchisi

[*dchuomm@gmail.com*](mailto:dchuomm@gmail.com)

Annotatsiya Tarjima sohasida gender muammolarini o‘rganish til, madaniy va ijtimoiy-siyosiy o‘lchovlarning murakkab majmuasini o‘z ichiga oladi. 1990-yillardan boshlab tarjimashunoslikda gender bilan bog‘liq muammolarga e‘tibor kuchayib bormoqda. Sifatli ko‘rib chiqish metodologiyasidan foydalangan holda, ushbu tadqiqot bugungi kungacha o‘rganilgan asosiy mavzular haqida tushuncha berish va kelajakdagi tadqiqot yo‘nalishlarini, xususan, feministik nazariyalar va tilni aniqlashga qaratilgan. So‘nggi besh yil ichida badiiy tarjimada gender tasvirining sezilarli darajada oshganini, ayniqsa, gender stereotiplarini tarjima qilish bilan bog‘liqligini ko‘rsatadi. Ushbu tadqiqot sohaning tizimli sharhini taqdim etadi, tendensiyalar, natijalar, uslubiy yondashuvlar va duch keladigan muammolar bo‘yicha xulosalar beradi. Asosiy topilmalar ichki tilni qayta ishlashni o‘rganishga e‘tiborni kuchaytirish, nomuvofiq effektlarni kuzatish va erkak va ayol sifatida tanilgan shaxslar o‘rtasidagi tarjimalarning ishonchliligidagi mutanosib yo nomutanosiblikni aniqlashni o‘z ichiga oladi.

Kalit so‘zlar: feministik nazariya, gender muammolari, lingvistik muammolar, tizimli adabiyot sharhlari, tarjimashunoslik.

Аннотация Изучение гендерных вопросов в переводе включает в себя сложный комплекс языковых, культурных и социально-политических измерений. Начиная с 1990-х годов в переводоведении все больше внимания уделяется гендерным вопросам. Используя методологию качественного обзора, данное исследование направлено на то, чтобы дать представление об основных темах, изученных на сегодняшний день, и определить будущие направления исследований, в частности, феминистских теорий и языка. В нем показано, что за последние пять лет репрезентация гендера в литературном переводе значительно возросла, особенно в отношении перевода гендерных стереотипов. В настоящем исследовании представлен систематический обзор данной области, в котором сделаны выводы о тенденциях, результатах, методологических подходах и возникших проблемах. Основные результаты включают в себя повышенное внимание к изучению внутренней обработки языка, наблюдение за эффектами несоответствия и

выявление пропорциональных или непропорциональных различий в надежности переводов между людьми, идентифицирующими себя как мужчины и женщины.

Ключевые слова: феминистская теория, гендерные проблемы, лингвистические проблемы, систематические обзоры литературы, переводоведение.

Abstract The study of gender issues in translation involves a complex set of linguistic, cultural and socio-political dimensions. Since the 1990s, attention to gender issues in translation studies has been increasing. Using a qualitative review methodology, this study aims to provide insights into the main themes studied to date and to identify future research directions, in particular feminist theories and language. It shows that gender representation in literary translation has increased significantly over the past five years, particularly in relation to the translation of gender stereotypes. This study provides a systematic review of the field, drawing conclusions on trends, results, methodological approaches and challenges encountered. Key findings include an increased focus on the study of internal language processing, the observation of mismatch effects and the identification of proportional or disproportionality in the reliability of translations between individuals who identify as male and female.

Keywords: feminist theory, gender issues, linguistic issues, systematic literature reviews, translation studies.

KIRISH

O'tgan o'ttiz-qirq yil ichida tarjimalar va gender mavzulari yaqinda o'z o'rnini topdi. 1980-yillardan boshlab taraqqiyot madaniy siljishning paydo bo'lishiga olib keldi, bu tarjimaga jiddiy o'lchov qo'shdi [Bassnett & Lefevere, 1990]. Uning urg'u qanday va nima tarjima qilinishidan tarjimalar nima qilishi va tarjimalar qanday ta'sir qilishiga o'tdi. Adabiy dunyo va jamiyat idroki gender masalalarining eng muhim jihatlaridan biridir [Chen & Chen, 2016, 178-bet]. Tarjimadagi qiyinchiliklar matn turi, lingvistik xilma-xillik va vaqtdan tashqari ta'sir kabi turli omillarga bog'liq [Chamberlain, 1998]. Kompilyatorlar o'zlarining jinsini tanlashlari kerak bo'lganda bir nechta o'zgaruvchilar taqdim etiladi, bu esa jamiyatda jinsni o'zgartirish paytida yuzaga keladigan qiyinchilik turini ko'rsatadi. Bu, ayniqsa, tarjima tili atamalarida muammoli, chunki asotsial jinsni aniqlash haqiqatan ham ma'lum bir jinsga tegishli bo'lgan iboralarni aniqlashdan ko'ra qiyinroq va hayratlanarliroqdir [Drumsta, 2021]. Tarjima jamoalar, madaniyatlar, mafkuralar, g'oyalar va tillarni bog'lashga hissa qo'shib, globallashtirishga yo'l ochdi. Bu hayotning boshqa jabhalarini bosib olishga qaror qildi va dunyo tillarining ko'pini kiritdi.

Gender yoki umuman olganda, "gender o'xshashliklari" xuddi shunday qildi. U hayotimizning barcha jabhalariga kirib boradi va dunyoga qanday qarashimiz va fikrlashimizga ta'sir qiladi [Wallmach, 2006]. Bundan tashqari, akademik soha kursi butun dunyo bo'ylab tan olingan va barcha milliy va xalqaro tashkilotlar tomonidan tan olingan. Tarjimon akademiklar, faylasuflar va tadqiqotchilar 1990-yillarda o'z tadqiqotlarini jinsiy va feminizm kabi masalalarga jamlay boshladilar va ularning natijalari butun dunyo bo'ylab ko'plab ilmiy

fanlarga ta'sir ko'rsatdi [Hou va boshq., 2020]. Gender - bu Qur'on va Injil kabi bir necha tillarga tarjima qilingan va qayta yozilgan diniy asarlarda belgilangan munosabatlar kuchi. Bu haligacha konservatorlar va muharrirlar o'rtasida nizolar va janjallarni keltirib chiqarmoqda, bu uning tekshirilishiga ta'sir qiladi. Demak, feministik tarjimonlar tilda erkakning zo'ravon va mantiqsiz ustunligiga barham berish tarafdorlaridir. Ushbu bo'lim fonemik, leksika va boshqa grammatik tadqiqotlarning ta'sirini hisobga olmaganda, tilshunoslik va jinsni turli bosqichlarda ko'rib chiqishda davom etadi [Anna va Greville, 2008]. Ko'rib chiqilayotgan otlar tabiiy ravishda ayol yoki erkak bo'lsa erkak jinsi tayinlangan. Grammatik jinslar (erkak, ayol va neytral toifalaridan tashkil topgan) har bir tilning madaniy nuqtai nazarida mustahkamlangan rasmiy me'yorga ko'ra farqlanadi; atamaning maqsadi **“Hero”-“Qahramon” va “Heroine”-“Qahramon”** kabi semantik jinslarni ishlab chiqaradi. Tillar voqelikni ko'rishning turli usullarini aks ettiruvchi masalalardan chetga chiqsak, bu yerda til sintaksisi jins bilan bog'liq (ya'ni, grammatika va yashirin jinslar), gender me'yorlari tarjima qilish tartibi mavjudligiga qaramay, u qanday, nimaga mo'ljallanganligiga katta ta'sir ko'rsatadi [Lanka, 2023]. Gender "fe'llarning sintaktik tasnifi, shuningdek, taxminan jins va gender yo'qotishsiz tarjima qilingan bog'langan jumlarlar" sifatida tavsiflanadi [Celis & Childs, 2020]. Lingvistik mezon bo'yicha pronominal toifalar doirasining xususiyatlari faqat tegishli jinsni belgilashi mumkin, jinsga xos bo'lmagan **it/its/itself and they/them/their/themselves-u, uning, uning o'zi va ular / o'zlari / o'zlariniki** bundan mustasno.

Gender nomlari turli tillarda keng qo'llaniladi. Ko'pgina tillar, jumladan, ispan, nemis va arab tillarida otlar erkak yoki ayol jinsi sifatida tasniflanadi; ammo, Ingliz tilida bu farq yetishmaydi. Erkaklik arab va ingliz tillarida qo'llaniladigan qism bo'lib, hatto grammatika moslashuvchan bo'lib ko'rinsa ham, kutilishi kerak bo'lgan jinsiy morfologiyani ko'rsatadi [Muassomah va boshq., 2021]. Shunday qilib, agar jinsiy aloqa metafizikasi tufayli tasvirlangan tillar o'rtasida muloqot sodir bo'lsa, gender kamsitish bilan kurashish unchalik qiyin emas. Aloqa jarayoni hatto qo'shimcha muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Metaforalar va personifikatsiyalar mafkuraviy jihatdan o'ziga xos bo'lishi mumkin, chunki yagona madaniyat o'ziga xos erkaklikni bildirishi mumkin, boshqa madaniyat esa boshqa tarjimadan foydalanishi mumkin, natijada turli ma'no va harakatlar yuzaga keladi.

METODOLOGIYA

Ushbu tadqiqotning maqsadi tarjima va gender muammolarining yaqinlashishi haqidagi ikkita muhim savolni aniqlash va javob berishdir. Birinchidan, u tilshunoslik bo'yicha matnlarni qanday tarjima qilish to'g'risida qaror qabul qilish genderning taqdimoti va talqiniga qanday ta'sir qilishini o'rganish orqali gender muammolari bo'yicha o'zgaruvchan nuqtai nazarni o'rganadi. Tadqiqotning bu jihati gender me'yorlarini abadiylashtirish yoki e'tiroz bildirishda o'yinlarni tarjima qilish funktsiyasini o'zlashtirish uchun juda muhimdir. Ikkinchidan, tadqiqot ushbu sohadagi zamonaviy tarjimonlarning strategiyalarini o'rganadi va ularni an'anaviy feministik tarjimonlarning strategiyalari bilan taqqoslaydi. Shunday qilib, u gender kontekstida tarjima paytida qo'llaniladigan ko'plab usullarning evolyutsiyasini yoritishga qaratilgan bo'lib,

zamonaviy yondashuvlar oldingi feministik tarjima nazariyalari va metodologiyalaridan qanday farq qilishi yoki asoslarini qurishi mumkinligini ta'kidlaydi.

NATIJALAR VA MUHOKAMA

Feministik nazariya 20-asrda asos solingan va 1980-yillardan beri qadri oshib bormoqda. Tadqiqot Fransiya, Amerika va Kanada ayollarining ko'p tilli adabiy asarlariga e'tibor qaratdi. Bir paytlar konsepsiya tarjima tajribasiga chek qo'yishga uringan edi. Biroq, 1990-yillarda feministik nuqtai nazar tadqiqotchilari va tilshunoslarning katta e'tiborini tortdi, natijada murakkab ssenariy yuzaga keldi. Buning ustiga, feministik tarjimonlar tarjimada ayollarni chetga suruvchi va avtoritar tizimga qarshi chiqadigan qarashlarga ega. Natijada, tarjima madaniyatga sezilarli darajada ta'sir qiladi, [Homi Bhabha 2012, 14-bet] ta'kidlaganidek, "tarjimaning ta'rifi o'zgaruvchan chegaralar dunyosida shubha ostiga qo'yilib, uning identifikatsiyalash va ifodalash potensialini ta'kidlaydi". Bunday feminizm tufayli tarjima erkak tamoyillarini qo'llash orqali pardalangan va ko'rinmas ayollikni tiklashga intiladi. Feministik tarjimonlar an'anaviy tarjimalarida o'zlarining tabiiy agentligi va tanqidiy nuqtai nazariga urg'u berib, ijodiy so'zlardan va ma'noni takrorlashdan foydalanadilar. Ekvivalentlik tushunchalari ma'no ishlab chiqarish orqali buziladi: "qiyoslanadigan matnlarni ishlab chiqarish, ya'ni manba yozuvini ham, maqsadli matnni ham maqbul darajaga qisqartirish va shu bilan turli xil matnlarni ishlab chiqarish" [Flotow, 2014, 18-bet]. Tarjima ko'payish ramkasi o'rniga ishlab chiqarish hisoblanadi. Boshqacha aytganda, u tilga e'tibor qaratishdan bosh tortadi va boshqa tilning imkoniyatini tan oladi, natijada feminist tarjimonlar faol ravishda ayollik pozitsiyasini egallab, butun dunyo bo'ylab va norasmiy nuqtai nazarlarni ko'rib chiqadilar. Turli xil tarixiy va geografik sharoitlarga kelganda feministik usullarni o'rganib chiqdi, ular ko'p millatli faoliyat kontekstiga qarshi bo'lib, ular hukmronlikning har xil turlariga qarshi turadilar. Yozuvchilardan biri ta'kidlaganidek, "tarjima birdamlik uchun juda muhimdir va global birdamlik uni qo'shmasdan imkonsizdir" [Castro & Ergun, 2020, p.19]. Bo'limlar Xitoy, Fransiya, Germaniya, Hindiston, Italiya, Marokash, Polsha, Ispaniya, Turkiya, Buyuk Britaniya va AQShdagi turli misollarni ko'rib chiqish orqali tarjima harakatiga misol bo'ladi. Bundan tashqari, bo'limlar so'zlar va faollar madaniyati o'rtasida teng bo'lmagan munosabatlarni yaratadigan mustamlakachi hokimiyat dinamikasi kontekstida feministik mafkuraviy tarjima bilan bog'liq vaziyatlardan iborat [Deller, 2018]. Brakning so'nggi nashrlaridan biri "Feminizmni tarjima qilish: matn, joy va agentlikka fanlararo yondashuvlar" nomli yangi ish bo'lib, u "Til, gender va jinsiy aloqada Palgrave tadqiqotlari" (PSLGS) kitoblar seriyasining bir qismi edi. Kitob tarix davomida va bugungi kunda butun dunyo bo'ylab feministlarni tahlil qilib, empirik tadqiqotlar o'rtasidagi tafovutni yo'qotadi. Muharrirlar tarjima jarayonlari adolatli jamiyat haqidagi tasavvurlarni qanday o'zgartirishi va gender rollarini qayta kashf etishini tushunishga harakat qiladi. Kitob 1945 yildan keyingi global feministlarning tarixiy hikoyasini taqdim etadi, ular xalqaro uchrashuvlarni o'tkazishga, shuningdek, so'zlar va madaniyatlarning oqibatlariga qaratilgan [Bracke va boshq., 2021]. Sherri Simonning ta'kidlashicha, "feminizm Muqaddas Kitobni tarjima qilishga qodir bo'lgan yana bir ijtimoiy va mafkuraviy pozitsiyaga o'xshaydi".

Diniy matnlarni tarjima qilish nafaqat tarjimaning talqini vazifasini tushunish imkonini beradi, balki muqaddas matnlardagi gender tilining hissiy ta'siriga ham e'tiborni qaratadi. Xulosa qilib aytganda, tarjima qilingan asarlarda, xususan H.J. Uelsning "Ko`rinmas odam" asari misolida olganda ayol qahramonlar ko`proq hissiy emotsional jumalardan foydalangani yaqqol ko`zga tashlanadi. Misol uchun

Hol xonim:

-“Voy-dod, arvohlar, bilaman ular arvohlar. Ular haqida gazetalarda o`qiganman. Ular raqsga tushyapti”.

Grammatik jins otlar, olmoshlar va boshqa tilshunoslikka beriladi. Rasmiy qoidalarga ko'ra grammatik jinsga ega bo'lmagan tillarga bu tillarni tarjima qiladigan turli xil so'zlarning tarkibiy qismlari jinsga xos nozikliklar kamayishi yoki o'zgarishi mumkinligi sababli qiyinchiliklarga olib kelishi mumkin. Shu munosabat bilan sintaktik ramka o'ziga xoslik usuli fundamental tizimli xususiyatlar bilan bog'liq asosli fikrlarni tartibga soladi. Ushbu ikki tizim o'rtasida tarjima qilishda ikkita asosiy muammo paydo bo'ladi.¹⁾ Jinsga xos so'z ona tilida (SL) yoki hech qachon maqsad tilida (TL) sifatdoshdur. So'zning jinsga qarab qo'llanilishi faqat grammatika bo'lgan holatlar mavjud, ammo matnga kontekst berish uchun so'z erkak yoki ayolga tegishli bo'lishi kerak bo'lgan paytlar ham bor. Ingliz tilida, masalan, jinsi ma'lum mushuk o`g`il mushuk bo`lsa **"he"** yoki qiz mushuk **"she"** deb ataladi; Ushbu parametr ko'p tillarda mavjud emas. Xususan, o`zbek tilida ikkala jinsga xos bo`lsa ham **"u"** deb tarjima qilinadi. Ijtimoiy gender otlarni jamiyatni his qilishiga ko'ra toifalarga ajratadi. Ushbu turdagi "erkak va ayol rollari va shaxsiy xususiyatlar o'rtasidagi ijtimoiy jihatdan zaryadlangan paradoks" uchun katalog [Barr va boshq., 2024, 14-bet]. Misol uchun, inglizcha **"secretary"** so`zi ayol ham erkakka ham birdek ishlatiladi. O`zbek tilida esa **"kotib"** so'zi bu rolni erkak kishi, **"kotiba"** so'zi bu rolni ayol kishi egallaganligini anglatadi. Boshqa jamiyatlarda "oshpaz" yoki "xizmatchi" atamaları ma'lum bir ijtimoiy gender maqsadiga xizmat qiladi. [Cameron 2003] lingvistik va gender mafkurasi ham vaqtga, ham makonga xos bo'lib, tarixiy va madaniy davrlardan tashqari o'zgarib turishini ta'kidlaydi. Buni "noaniq" gender holatlari bilan tasvirlaydi va tildagi gender tafovutlari kamdan-kam hollarda kontekstdan mustaqil bo'lishini eslatib o'tadi. Bu sodir bo'ladi, chunki so'z ma'lum bir vaziyatda uni kim ishlatishiga qarab turlicha bo'lishi mumkin.

Tadqiqotlar, uslubiy kuzatishlar, o'rganish maqsadlari, mavzu tafsilotlari, o'tkazilgan testlar yoki tegishli ma'lumot manbalari orqali baholashni mustahkamlashni talab etadi. Shuni ta'kidlash kerakki, istisno mezonlariga javob beradigan, ammo jurnallarda nashr etilmagan, kitob bo'limlaridan tashqari, "tarjimada tilning gender muammosi" atamasi bo'lgan nashrlar havolalarda yashiringan. Bu esa o`z navbatida ko`plab tarjimalarni qiyosiy-taqqoslash usulida analiz qilib chiqishni taqozo etadi. Bir asarning turli tillardagi tarjimalari, shuningdek, bir tilga turli tarjimonlar tomonidan qilingan tarjimalar taqqislanadi va asliyatga eng yaqin tarjima qilingan asar aniqlanadi. Bundan tashqari, uning afzalliklari, kamchiliklari, xususiyatlari, cheklovlari, idrok va tilni qayta ishlash muammolari haqida hisobot beriladi. An'anaviy

adabiyotlarni sharhlash odatda o'quvchilarga ilgari noma'lum bo'lgan adabiyotlar yoki qisqa tadqiqotlarda topilgan adabiyotlar bilan chegaralangan. Natijada, adabiy baholash uchun izchil afzallikni ko'rsatadigan jiddiy tadqiqotlar tez-tez tilga olinadi. Tizimli topilmalar keng qamrovli qidiruv usullari, oldindan belgilangan qidiruv funksiyasi va izchil qo'shilish va istisno qilish mezonlari orqali tadqiqotchilarning noaniqligini kamaytiradi; Tizimli tadqiqotlar eksperimentatorlarni o'z mavzulari va tarmoqlaridan tashqarida tadqiqot olib borishga muvaffaqiyatli rag'batlantirdi [Mallett va boshq., 2012].

XULOSA

Ushbu maqola tarjima amaliyoti va gender muammolari o'rtasidagi tanqidiy o'zaro bog'liqlikni muhokama qilib, adabiyotlarni tizimli ko'rib chiqish orqali ularning ahamiyatini ta'kidlaydi. Ushbu sohadagi feministik nazariyotchilarga tegishli nufuzli tadqiqotlar, yuqori iqtiboslar, asosiy qiziqishlar, maqsadlar va topilmalarni o'rganib, tadqiqot mavzu bilan chambarchas bog'liq bo'lgan ilmiy yetakchilikdagi potentsial o'zgarishlarni bashorat qilish uchun sifatli yondashuvdan foydalandi. Bunda G.J. Uelsning "Ko'rinmas odam" asarining ko'plab tarjimalari jamlab o'rganildi, solishtirildi, hissiy emotsional jumalarda gender omilining roli bo'yicha tarjimalarning ishonchlilikidagi sezilarli farqlar bilan bog'liq asosiy topilmalar ochib berildi. Taqqoslab ko'rib chiqish jarayoni va natijalari tanqidiy baholanib, ushbu tadqiqot metodologiyasining afzalliklari va muammolarini ta'kidlaydi. Ushbu ko'rib chiqish yo'lini o'ylaydigan tadqiqotchilar uchun qo'llanma va bunday keng qamrovli tahlillarni o'tkazishga qodir bo'lgan talabalarga maslahat berishda rahbarlar uchun manba bo'lib xizmat qiladi. U talabalarning tadqiqot sifatini oshirishda tizimli ko'rib chiqishning tarbiyaviy ahamiyatini va uning gender bilan bog'liq tadqiqotlarga ijobiy ta'sirini ta'kidlaydi. Ushbu kengroq yondashuv tarjima va gender o'rtasidagi murakkab munosabatlar haqidagi tushuncha va tushunchalarni boyitish, shu orqali sohaning rivojlanishiga hissa qo'shish va yanada nozik va inklyuziv tadqiqot ishlarini rag'batlantirishga qaratilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Anna, W., & Greville, G. (2008). Tilshunoslik va jins: fonemik, leksik va grammatik tadqiqotlar ta'siri.
2. Asadova Chekhrangiz. (2023). Preservation of Originality in the Translation of Emotional Sentences in the Speech of the Hero of the Work of Art. Central Asian Journal of Literature, Philosophy and Culture, 4(11), 93-98. Retrieved from <https://cajllpc.centralasianstudies.org/index.php/CAJLLPC/article/view/105>
3. Barr, Jane, & boshq. (2024). Ijtimoiy gender va til: stereotiplar va ularning ta'siri.
4. Bassnett, S., & Lefevere, A. (1990). Tarjima va madaniy siljish.
5. Bhabha, Homi K. (1994). Madaniyat joylashuvi. Routledge.
6. Bracke, Sarah, & boshq. (2021). Feminizmni tarjima qilish: matn, joy va agentlikka fanlararo yondashuvlar.
7. Cameron, Deborah (2003). Til va gender: mafkura va o'zgarish.

8. Castro, Olga, & Ergun, Emek (2020). Feministik tarjima: global istiqbollar. Routledge.
9. Celis, K., & Childs, S. (2020). Fe'llarning sintaktik tasnifi va gender yo'qotishsiz tarjima.
10. Chamberlain, L. (1998). Tarjimadagi qiyinchiliklar: matn turi, lingvistik xilma-xillik va vaqt omillari.
11. Chen, X., & Chen, Y. (2016). Adabiy dunyo va jamiyat idrokida gender masalalari, 178-bet.
12. Deller, Nicole (2018). Feministik mafkuraviy tarjima: mustamlakachilik hokimiyati dinamikasi kontekstida.
13. Drumsta, H. (2021). Tarjimada asotsial jinsni aniqlash muammolari.
14. Flotow, Luise von (2014). Gender va tarjima: bilimlar ensiklopediyasi. Wiley-Blackwell.
15. Hou, X., Li, Y., & Wang, Z. (2020). 1990-yillarda tarjimon akademiklarining gender va feminizmga oid tadqiqotlari.
16. Lanka, S. (2023). Til sintaksisi va gender: tarjimada ta'sir va me'yorlar.
17. Muassomah, Muassomah, & boshq. (2021). Arab va ingliz tillarida jinsiy morfologiya: qiyosiy tahlil.
18. Simon, Sherry. Muqaddas matnlarni tarjima qilishda feminizmning roli.
19. Wallmach, K. (2006). Gender o'xshashliklari va tarjima.
20. Mudheher, A. S. H. S., Ghassemiazghandi., M. & Lah, S. C. (2024). GenderIssues of Language in Translation: A Systematic Literature Review. International Journal of Language, Literacy and Translation 7(1), 1-16.
21. Асадова, Ч. (2018). АБСТРАКТНЫЕ СУЩЕСТВИТЕЛЬНЫЕ В АНГЛИЙСКОМ И РУССКОМ ЯЗЫКАХ. In Язык и культура (pp. 26-29).